

ION MIHAI FELEA

anul II, Facultatea de Filosofie, Universitatea de Nord,
Baia Mare (n. or. Chișinău)

Tarele, identitățile

Am fost prins recent în mrejele *problemei identitare*. Folosesc italicele pentru că nu sunt sigur cât de reală e problema. Eu, cel puțin, nu am una. Poate așa am crescut, mai prin cartier, pe de o parte, și viitoarea elită intelectuală, pe de alta. În *cartier* domina indiferența, iar elitele intelectuale știau că sunt români și puncte puncte (după puncte urmau discursurile care pledau pentru unire sau pentru respectarea specificului basarabean).

Eu mă declar lămurit. Sunt român. Am crescut așa, am fost educat și mi s-a implantat convingerea că ce știu eu e adevărat. Norocul meu că am înțeles devreme natura absolută a adevărului și, în același timp, pasiunea oamenilor pentru răspunsuri accesibile și confortabile. Asta m-a ferit de câteva tare: 1) adevărul meu e mai

adevărat decât al tău; 2) trebuie să-l urmezi în virtutea acestui fapt și 3) confirmarea validează adevărul.

Trebuie să recunosc că nu toți au avut norocul meu. Nu toți aveau convingerea că poziția lor e atât de ireproșabilă încât nu mai au nevoie de confirmarea altora. Deoarece teorema Thomas spune că odată ce rostim un lucru el devine real, simțul comun ne *sugerează* că un adevăr

validat de celălalt e de două ori mai adevărat.

Validată sau infirmată, poziția determină poziționare. Chestiunea națională stârnește nedumeriri acolo unde ar trebui să stârnească pasiuni și devine subiect de polemică a surzilor. Dacă tot strigăm împreună, ar fi bine să strigăm despre același lucru, pare să afirme strategia de comunicare.

Castelul, Wiktor Sadowski

Nu spun că acest gen de abordare a realului este absolut caracteristic pentru societatea noastră. Sunt oameni pe care nu îi interesează să se pronunțe sau să fie ascultați. Iar când o fac, nu par să îi intereseze ce fel de reacții stârnesc. Oamenii pot să simtă sau să se declare, dar într-o măsură mai mică să explice sau să argumenteze. Aceștia sunt cei mai fericiți (identitar), pentru că pro-

blemele lor sunt, de obicei, de altă natură. Cei care pretind mai mult și țin să afirme o identitate sau alta o fac fie construind una împreună cu interlocutorii, fie opunând-o celei pe care nu o agreează. Oricum, geneza ei se produce ad-hoc. În orice condiții. Iar dezbaterile nu se opresc niciodată. Se pornește de la premisa că a avea dreptate este un dat natural.

Noi, basarabeni, avem dificultăți în a accepta ca dat natural o identitate pur și simplă. Oricare ar fi ea. Noi operăm cu eșafodaje în continuu cutremur. Nevoia noastră de a argumenta, de a susține este nesănătoasă, deși rațiunile și mobilurile sunt de înțeles. Identitatea în acest teritoriu pruto-nistean se construiește colectiv, prin conflict sau concordie, prin nevoia de validare sau martirizare (una mică și lejeră).

Mi-aș dori să nu fie așa. Să ne trezim toți într-o biserică, tributari celuiiași zeu, fără să știm sau să ne intereseze cum a ajuns acolo fiecare din cei prezenți. Mi-aș dori ca niciun basarabean să nu mai încerce să convingă vreodată un neamț că ei trebuie să se unească cu Austria. Nu vreau să mai convingem pe alții că avem dreptate. Vreau să avem, pur și simplu.